

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

10/2016

Šťastné Vánoce 1947

Věrní v cizině, věrní ve vlasti

Jiří Rébl Volyňský

Hodiny jdou, vteřiny letí
jak větry v nenávratnou dál...
Náš neklid o rodiny, děti
z nás osud šťastnou rukou sňal.

Boj vítězstvím je skončen naším,
dnes sklízíme své práce ovoce,
dnes prožíváme v naší vlasti
své první šťastné Vánoce.

Jak lahodně nám toho roku
vánoční zvony hlahlí,
jak šťastně zasedáme letos
v kruhu svých drahých za stoly.

V tajemném kouzlu svatvečera
nám duše něhou oplývá
a stromek něžnou září světél

nám srdce láskou zahřívá.

Jsme šťastni pod stromečkem nyní,
neb roztrpčení minul čas
a v blesku světél, v echu zvonů
nám září nový život zas.

Ó, zařte jasněji nám k štěstí,
vánoční světla tajemná,
a zněte slavnostněji zvony,
ať Bůh nám v žití požehná.

Zvučte a zněte v kraje světa
ať mrtví hlas váš uslyší,
ať na okamžik z hrobů vztáhnou
svou zpráchnivělou pravici.

Ať do svědomí vládců sáhnou,
Ať pohrozí jim prstem svým,
nechť pochopí, že dost je krve, že
dost je marných obětí...

neb mrtví pro mír světa padli
a pro mír kladli životy.

Ó, zařte světla stromku mého,
v vánoční šťastné hodině
a doneste útěchu, radost
každické naší rodině.

A těm, jež dnes jsou opuštěni
a pod stromečkem v slzách dlí,
Těm v srdce vlejte naděj novou ať v bolu
svém se uklidní.

Těm zvoňte lahodně, mé zvony,
těm svěťte něžně, světla má,
ať klid jim v duši navrátíte!
-A dobrý Bůh jim požehná...

Podbořany, 25. XII. 1946.

Ze současného života SČVP

Vážení Volyňané, či Volyňští, jejich potomci a naši přátelé,

i takto jsme pojmenováni jednak ve Věrné strážce, ale také ve vědecké literatuře či beletrii. Současně se Zpravodajem se Vám dostává do rukou tzv. dětská přihláška pro děti či mladé do 18 let. Nově obsahují stanovy Sdružení pravidlo, že členové do 18 let neplatí členský příspěvek.

A nastala nejen tato změna. Rádi bychom se na práci s těmito nejmladšími zaměřili, protože jim to dlužíme.

Ale je to také hlavně na Vás, starší generaci. Scházeli jste se, povídali jste si o Volyni a vzpomínali, jaké to tehdy bylo... Ale vaše mladé jste do toho „netahali“. Nechtěli přece o tom nic slyšet. „Dovezli nás a pak řekli: Mami, zavolej, až bude konec. A pak nás odvezli domů“... není to však příliš málo? Na to, že naši předci zanechali tak silnou stopu, nezaslouží si to předávat to dál? Není to politika, je to jen o našich kořenech, o tom vědět odkud jsem, a jak se moji předci probíjeli drsnými podmínkami života na Volyni. Podle mne je to úžasné vybavení do dnešní nelehké doby. Ale Vám to asi nemusím vysvětlovat.

K dění ve sdružení

V letošním létě jsem byla přítomná tří pietních aktů k vypálenému Českému Malínu. První byl 7. července na Ukrajině v Českém Malíně. Uskutečnil jej společně zájezd našeho Sdružení a zájezd Československé obce legionářské a Ministerstva obrany – zastoupeného ing. Pavlem Filipkem. Účastnil se také tehdejší konzul ve Lvově, pan Klimeš, vojenský přidělenec MO při velvyslanectví v Kyjevě, plukovník Kelbl, ředitel pivovaru Zeman z Lucka, pan Konzera, starostka Malína aj.

Datum piety sice bylo značně předsupnuté, ale splnilo účel – společná vzpomínka na oběti. A navíc se zde setkali nejen volyňští Češi, ale i lidé z jiné organizace, z nichž někteří absolutně netušili, že nějaký Malín je, a přitom na místa poznamenaná válkou na Ukrajině jezdí pravidelně. A to je důležité, šířit vědomí o těchto událostech dál a mluvit o tom. Další piety se konaly tradičně v Žatci a v Novém Malíně.

Zájezd na Duklu

V září se tradičně uskutečnil zájezd na Duklu – účastnilo se celkem 54 účastníků. Zájezd byl částečně financován

z dotací Společnosti Ludvíka Svobody (příspěvek 30 000,- na autobus). Zájezdu se účastnil i pravuk generála Ludvíka Svobody Mirek Klusák. Opět nás provázal pan doktor Rodák. V sobotu jsme se v polské Iwle zúčastnili slavnostního odhalení pomníku vojákům všech armád padlým při Karpatsko-dukelské operaci, tzn. českým, slovenským, polským a ruským vojákům. Ovšem ruská vlajka zde nezaválala. Při návštěvě polské Dukly a tamního vojenského pohřebiště jsme k našemu překvapení zjistili, že na pravé straně, na hrobech označených československým znakem, kde byli pochováni naši padlí vojáci, byly nově umístěny mramorové desky se jmény jednoznačně ruských vojáků Rudé armády.

Pan doktor Rodák byl z této novinky stejně tak konsternován jako my. Po celá desetiletí byl přesvědčen, že zde leží českoslovenští vojáci, a toto jednání nedokázal pochopit. Na to jsme se také ihned dotázali starosty Dukly právě při slavnostním odhalení v Iwle. Byl tak stejně překvapen jako my a komentoval to jen slovy, že to muselo být projednáváno na vyšších místech. Proto jsem neprodleně informovala naše Ministerstvo obrany,

pana Ing. Pavla Filipka z Odboru pro válečné veterány a válečné hroby. Doktor Rodák slíbil, že se bude snažit vypátrat více informací. To také učinil při pietním aktu 5. října v Nowosilcích. Cituji: „... *Tak ako som Vás v svojej odpovedi 30. 9. 2016 informoval, zúčastnil som sa 5. 10. 2016 s našou delegáciou na oslavách 72. výročia Karpatsko-Dukelskej operácie v Poľsku. Na hrobch, kde sú pochovaní čs. vojaci, sú umiestnené kamenné dosky s menami padlých červenoarmejcov. Hlavný text je v poľskom a ruskom jazyku, potom nasledujú mená padlých v ruštine. Text v poľštine znie: „Mogila zbiorowa żołdnierzów armiji cierwonej poległych w latach 1944–45.“ Pod tým preklad v ruštine. Na túto otázku som sa pýtal prítomného riaditeľa Historického múzea v poľskej Dukle: „Prečo je tomu tak, že tomu nerozumiem?“, odpoveď znela: „Ja tomu tiež nerozumiem.“ Dotazoval som sa aj burmistra mesta Dukly, ako si vysvetliť túto vec. Odpoveď znela: „... že v hrobch s čs. erbom sú pochovaní Česi, Slováci, Rusi, a iné národnosti, ktoré padli v bojoch.“ Táto odpoveď ma ako historika prekvapila, lebo takmer po 47 rokoch mojej spolupráce s Poliakmi som ju počul po prvýkrát. Tolko pre Vašu informáciu.“ Bez komentáře. Nyní tuto situaci řeší velvyslanec v Polsku.*

Ukrajina a krajanské spolky

V letošním roce jsem byla na Ukrajině celkem sedmkrát. Z toho tři návštěvy se týkaly mohyly v Kalinivce u Zborova, kde jsou pohřbeni padlí především z bitvy u Zborova. V tomto ohledu je navázána spolupráce s Ministerstvem obrany – zejména tedy na rekonstrukci pomníku v Kalinivce. Současně se rozběhla jednání o výstavbě nového pomníku v Českém Boratíně u Lucka, kde bude stát pomník čs. legionářům padlým v 1. světové válce právě v okolí Boratína. Z pěti desítek obětí je nejméně deset volyňských Čechů, a z toho jeden byl přímo rodák z Boratína (Bohuslav Albrecht).

Avšak komplikovaná politická i ekonomická situace na Ukrajině se promítá i do jednání o těchto pomnících. Liknavý přístup úřadů či problém najít důvěryhodné partnery se promítají do všech fází jednání i zhotovení jednotlivých částí pomníku. V současné situaci byl přečerpán i rozpočet (ukázalo se, že v Kalinivce je třeba rekonstruovat i okolí včetně nástupní plochy a bude se nechávat odlít nová deska), takže je možné, že bude vyhlášena veřejná sbírka, aby oba pomníky byly dokončeny a připraveny k slavnostní

PF 2017

Zastavme se a vnímejme vánoční atmosféru. Moje generace žije rychle, vám starším to půjde lépe. Netrapte se dárky, aby byly ty správné. Mnozí to neocení (hlavně ti mladší, co ještě nedokáží rozpoznat správnou hodnotu peněz). Možná je lepší dát penízky do obálky, nebo radost dvakrát. Jednou, mečkem (a začnou přemýšlet až si to opravdu budou připočlubit, za co to utratili. musíme jít s dobou. Tak starých věcech, a Volyňští I na Volyni byli poslové Dnes se musíme naučit žít ale přímo otevírat dveře a vlastenectví, mluvit o práje totiž ta naše největší desoučasných spolků, hlásasvobodu, máme stále čistý štít. I já se svým naivním idealismem už dnes vím, že není všechno zlato, co se třpytí, a nejsou všichni bojovníci, co třímají v ruce zbraň!

Přeji vám krásné a klidné svátky. Je třeba nabrat síly na ten „náš“ rok.

Dagmar Martínková

pietě příští rok. O tom vás však budu informovat dále v dalších číslech zpravodaje.

Návštěva Žitomiru v květnu a srpnu

Zde jsme mimo jiné naplánovali společné setkání v Praze v rámci jejich účasti na krajanském festivalu (to se konalo na konci září na hotelu Legie). Kromě návštěvy děřžavnovo archivu v Žitomiru jsem se rozhodla navštívit Olšanku. Chtěla jsem vidět zejména proslulý Klichův pivovar, kde se za první světové války léčili ranění příslušníci České družiny. Sám majitel pivovaru věnoval velkou sumu peněz na fond České družiny. Místo pivovaru jsem však našla nový krajanský spolek založený v minulém roce. Smutek z ruin pivovaru vyvážilo seznámení s představiteli spolku Vilšanka.

Také jsem na skok navštívila Okolek i s tamním hřbitovem. Kromě mnoha fotografií českých náhrobků jsem si odvažela naprosto poškrábané nohy, jako bych nevěděla, že to tam bude takto vypadat. Ale chybami se člověk učí.

V únoru jsme se účastnila konference v Dubně, ale o tom jsem již psala. Příští rok bych ráda navázala užší spolupráci s Luckem a Nikolajivkou. Z Nikolajivky jsem poznala na konferenci paní Larysu Lanovik, zdejší paní ředitelku školy, a těším se i na jejich muzeum. Co se týká spolupráce s krajany na Ukrajině, mnoho se jí v minulých letech nevěnovalo. Je na čase něco s tím dělat.

V kraji českých luhů a hájů

V září mě požádal můj kamarád, jest-

li bych s ním nechtěla jet do Olbramovic. Hledal jakékoliv odkazy k osobnosti Jana Volfa (narodil s v Olbramovicích, žil v Kyjevě, aktivně se zapojil do prvního odboje, spolupracoval s V. Vondrákem a byl zavražděn bolševiky). A zde jsme, čistě náhodou, potkali šikovnou paní matrikářku paní Hyblerovou a činorodého pana starostu téhož jména Romana Hyblera. Pro mě to bylo jen potvrzení, že když něco hledáš, minimálně potkáš Volyňáka. Ovšem v Olbramovicích by to nemuselo být ani tak zvláštní, neboť to byla a snad i je silně osídlená obec Volyňskými. A také zde mají pěkný udržovaný pomník padlým frontákům. Doufejme, že i spolupráce bude.

V Den české státnosti 28. října v Praze jsem se účastnila oficiálních oslav na Vítkově. A zde jsem si uvědomila, jak rychle a neúprosně ubývá našich veteránů, přičemž prapor stále ještě nesou ti naši. A bohužel, ta nepříjemná skutečnost se brzy připomněla úmrtím brigádního generála in memoriam Bedřicha Opočenského. Pohřeb se konal v Chotiněvsi dne 4. listopadu 2016. Setkala jsem se opět s něčím, co jsem jen četla v různých vzpomínkách či slyšela z vyprávění, ale neměla jsem ani zdaleka tušení, jak to může být hluboké. Krásný kostel v Chotiněvsi, plný energie a příjemné atmosféry. Tu zde po dlouhá léta pěstovali boratínští... Vnučka Bedřicha Opočenského vyzvala k účasti 30. dubna 2017 na rozsvícení Sýkorova mostu v Ostravě. Co vy na to, Volyňští? Může ještě přijít nějaká další tradice?

Vaše předsedkyně Dagmar Martínková

Setkání Kvasilováků

Dne 4. června 2016 se konalo setkání Kvasilováků v Liběšicích u Žatce. Bylo to druhé setkání po třiceti letech, první se konalo v roce 1986. Bohužel většina účastníků prvního setkání již není mezi námi. Slavnostní fanfára členek místního mysliveckého spolku zahájila setkání u pomníku padlých Kvasilováků. Po přivítání následoval pietní akt položení kytic a modlitba pravoslavného faráře Vladislava Čejky, kterému bychom tímto chtěli ješ-

Vzpomínky na Volyň

Vzpomínám na Volyň

Toto vše, co jsem napsal, jsou vzpomínky jedenáctiletého chlapce. Jsem rád, že jsem se dožil jako starý muž doby, kdy o těchto vzpomínkách mohu otevřeně mluvit a psát.

Svátky

Na Volyni se slavily dvoje svátky, pravoslavné a katolické. Pěkně jedny následovaly druhé. Do školy se nešlo, co však bylo nejdůležitější, že se mohlo na koledy chodit dvakrát. Zpívali jsme koledy ve všech třech jazycích, podle národnosti rodiny. Odnášeli jsme si pirožky, cukroví, bonbony, někdy i peníze.

Svátky bývaly veselé i smutné. Každá rodina je prožívala po svém. Jinak ti, kteří měli někoho blízkého na frontě, anebo neměli co dát na stůl. Nejsmutnější byli ti, kterým někdo z rodiny ve válce zahynul.

V době války byl problém s mletím obilí. Chyběla mouka, a tak se mlelo různě, v mlýncích na kafe, nebo doma vyrobenými spíše drtiči zrna. Z takového šrotu se dal upéct nanejvýše chleba, ale ten nedržel pohromadě a rozsypával se. S pšeničnou moukou to bylo ještě horší. Upéct koláče,

tě jednou poděkovat.

Po pietním aktu následovalo posezení s občerstvením v místní restauraci s úvodním slovem Jindřicha Fialy, který se historií Kvasilova intenzivně zabývá. Setkání se zúčastnili obyvatelé Kvasilova, kteří opouštěli Kvasilov jako děti, dále děti a vnuci Kvasilováků narození již v nové vlasti. Mnozí se znají pouze z vyprávění, přesto se setkání neslo v přátelském duchu a většina účastníků byla spokojena.

Jindřich Fiala připravil fotografie z minulých dob i současného Kvasilova, které

připravit nudle nebylo možné. K tomu všemu bylo málo cukru, někdy chyběla i sůl, nebyl ocet. Vše se nějak nahrazovalo, cukr sirupem z cukrové řepy, ocet se vyráběl z nezralých zelených švestek. Jedlo se více maso domácích zvířat, případně zvěřina a ojedinele maso koňské. V těchto podmínkách se dalo na sváteční jídlo pouze vzpomínat.

V lepších dobách hospodyně pekly vynikající chleba ze žitné mouky. Z pšeničné zase buchty, koláče a někdy i dorty. Pirohy se v českých rodinách nepekly. Často se vařily kaše, jáhlová, krupičná a kaše z pohanky. Dvoje jídlo bylo jen v neděli a o svátcích. Běžnou denní stravou byly husté polévky, často s masem. Jedly se k obědu i k večeři, přílohou byl vždy chleba. Jedla se hodně zelenina a ovoce. Mléko jsme pili denně.

Když se slavil Štědrý večer, připravovalo se několik chodů jídla. Vždy byl na stole jeden talíř prázdný, kdyby někdo přišel. Jiní tvrdili, že je to talíř připravený pro Ježíše Krista. Nejchutnějším jídlem byly smažené buchtíčky, naplněné mletým mákem a zalité zahrátým medem. K tomu všemu voněl nazdobený stromček. Ozdoby na něj jsme si vyráběli sami. Byly to různé slepované řetízky, jablíčka, ořechy, vata, někdy i zabalený cukr a bonbony. Dárky jsme dostávali skromné, panenky vycpané pilinami, foukací harmoniku, hračky ze dřeva, většinou vyrobené rodiči.

Silvestr a přechod do nového roku se bujaře neoslavoval, ale vyváděly se různé kousky. Hoši složili sousedovi na střechu stodoly kompletní žebříňák, anebo vyměnili krávy a koně mezi sousedy. To se pak sousedé divili, čípak dobytek obsluhují. Na Tři krále se koledovalo.

Velikonoce byly slavnými svátky. Veškeré obyvatelstvo bylo zbožné a naplňovalo kostely. Vajíčka se barvila cibulovými

byly umístěny na panelech v restauraci a setkaly se s velkým zájmem účastníků. Kromě toho se zde prodávala literatura s volyňskou tematikou. Setkání připravovali Jindřich Fiala, Miroslav Kadavý, Ivo Kadavý, Bohuslav Justýn a Olga Nepivodová. Impuls k organizaci setkání přišel od Eleonory Wágnerové, rozené Holečkové, která zároveň všechny účastníky fotografovala a na přání vytvořila zájemcům fotografie. Na závěr jsme si slíbili, že se v roce 2017 opět sejdem.

Olga Nepivodová, roz. Jeřábková

slupkami, šmolkou a mladými výhonky obilí. Pomocí vosku se vyráběly kraslice, každá národnost měla svoje vzory. Na pomlázku se chodilo s karabáčem, zpravidla se začínalo se svítáním. Chlapci se snažili zastihnout děvčata ještě v postelích, nejlépe v nočních košilkách. Děvčata se na chlapce zpravidla připravovala a mnohým nachystala nepříjemná překvapení. Převážně to bylo nečekané polití studenou vodou. Děti si z pomlázek odnášely vajíčka a pak si s nimi hrály „na tukanou“. Dva proti sobě si fukli vajíčky špičkami o sebe. Ten, kdo prorazil vajíčko, jej od soupeře dostal. Někdo z nás měl štěstí, a tak donesl domů košíček malovaných vajíček, ale všechny byly rozbité. Velikonoce podobně slavili i Ukrajinci. Měli však jednu rozdílnost, svěcení jídla. Jídlo světil pop. Aby nával věřících zvládl, světilo se v Lucku u řeky Styr. Někdy byla ještě řeka zamrzlá, musel se v ledu vysekat větší otvor, voda se posvětila a pak s ní se světilo jídlo. Pop v jedné ruce držel kropici a v druhé velký kříž k políbení. Příchozí se vždy hluboce uklonil a pokřížoval se.

Při jednom žehnání jídlu se stalo, že dav nebyl ukázněný a začal se tlačit na popa a hrozilo nebezpečí, že popa strhnou do řeky. Ten si nevěděl rady, volal na dav, a když to nepomohlo, začal věřící tlouci křížem po hlavách a křičel: „Vy svině!“

Na Ukrajině byl svátkem také První máj. Ten se slavil jen ve městě, v Lucku. Lidé na vesnici nebyli zvyklí a raději se věnovali svému hospodářství. Jen jednou jsem si uvědomil význam tohoto dne, když ukrajinská mládež projížděla na vyzdobených vozech se žluto-modrými prapory a s ukrajinským znakem, trojzubcem. Bylo to v době Říšského komisariátu Ukrajina, v době obsazení Ukrajiny německými vojsky.

*Václav Kulich
V Ostravě, 2010*

Novinové kukátko

Vážení čtenáři, v této nové rubrice budeme uveřejňovat články, statě a různé texty z časopisů, které vycházeli na Volyni. Příležitostně se budeme snažit uveřejňovat i dobové fotografie či reklamy z těchto časopisů, abychom vám přiblížili atmosféru Volyně co možná nejvěrněji

Článek, který je umístěn níže, byl otištěn v časopise Ruský Čech, který vycházel v letech 1906-1908. Jeho vydavatelem byl dr. Václav Vondrák, tehdejší významná osoba nejen volyňského života. Více se o něm, jak doufám, dozvíte v některém z příštích čísel našeho Zpravodaje.

Red.

O původu českých osad na Volyni

První osadou českou na Volyni byla Ludhardovka, nedaleko od újezdního města Dubna, v níž se usadilo několik českých rodin, přestěhovavších se sem r. 1863 z království polského, kde již dávno předtím osady české stávaly. Ale tato vesnička neměla pražádného vlivu na pozdější, silně rozvětvenou kolonizaci českou. Této dal původ energický, podnikavý a organizátorským duchem nadaný František Příbyl, rodák třeboňský.

Otec Příbylův byl úředníkem knížat Švarcenbergů, nejprve v Třeboni, kde se jeho syn František narodil r. 1839, později v Krumlově, kde hoch začal svoje vzdělání školní, v němž pokračoval v Budějovicích, absolvoval školu lesnickou v Bělé, navštěvoval techniku ve Vídni a hornickou akademii v Příbrami, sloužil při lesnictví u Švarcenbergů i v zemích alpských, jistou dobu i při hornictví v Ratibořicích. Oderván byl od svého zaměstnání válkou roku 1866, již byl nucen zúčastnit se v Itálii, odebral se František Příbyl po uzavření míru do Ruska, zarazil nejprve ve Varšavě. Zde seznámil se záhy s poměry polských velkostatkářů, jež brzy po zrušení nevolnictví mužického nebyly skvělé.

Pohodlní polští „pánové“, o jichž blahobyt se dříve starali z jedné strany

„chlopi“, z druhé pak židé-arendátoři, ocitli se v těžkém postavení, jakmile r. 1861 zrušeno bylo nevolnictví. Rozhýčkaný šlechtic byl zvyklý bez osobního namáhání brát hojně důchody, jež obyčejně choutkám jeho nestačovaly a sáháno tudíž k druhému z obvyklých zřídél „panského“ blahobytu - k dluhům. Pokud to šlo, dlužilo se vesele a rovněž vesele se utrácelo. Protože však i panské plýtvání má svůj konec, nastoupily u mnohých veselých pánů chvíle, kdy vyschly všechny prameny a nutno bylo sáhnout, chtěj nechtěj, ku poslednímu — k prodeji rodné půdy.

Jednou z nejzávažnějších příčin úpadku polského hospodářství na Volyni byly též neblahé politické následky povstání polského r. 1868, jež Polákům vůbec a velkostatkářům zvláště znechutily pobyt v jihozápadním kraji. Nabývání půdy bylo Polákům znemožněno zákony ze dne 10. července 1864 a 10. prosince 1866. Tím se kruh osob, majících možnost kupovat pozemky od příšedších na mizinu „pánů“ značně zúžil. Kupců i mezi Rusy bylo pramálo, neboť ruští poměščíci v oné době byli právě tak v úzkých jako jejich polští kolegové. Zemědělství s najatými dělníky se nepovažovalo za zvláště výnosné zaměstnání. Mužící sami nebyli tehdy s to těžit z poměrů, jež tak výhodně se složily pro pracovníka, jenž opatřit se chtěl vlastním kusem pozemku. Stávalo se tehdy často, že mužící, jmenovitě ve městech usedlí, zuby nehty se bránili tomu, aby jím vy-

dělena byla část pozemku — „nadělu“.

Takové poměry našel Příbyl na Volyni, když navštívil ji r. 1867 za tím účelem, aby se na místě seznámil se stavem věcí, o nichž mnoho slyšel ve Varšavě, kam se hrnula nabídnutí k prodeji statků, jedno lákavější než druhé. U Příbyla tehdy vznikla myšlenka, že by se dalo použítí této příležitosti k odvrácení proudu českých vystěhovalců od Ameriky do Ruska. Toto zdálo se mu pro český živel nepoměrně vhodnější, nežli vzdálená, zámořská a trochu příliš dobrodružná Amerika. Rusko má spojení po souši, kratší a levnější; domácí pak obyvatelstvo ukrajinské i polské nejvíce k cizincům nepřátelství a dosti lehce bylo možno dorozumět se s ním o nejnütnějších věcech i jen češtinou. Volyň pak se zamlouvala Příbylovi svou půvabností, množstvím lesů a vody, mírným podnebím a co nejdůležitější — velikou láci dobrých pozemků.

Ku konci let šedesátých a na začátku let sedmdesátých panovala v Rakousku tzv. „doba hospodářského rozkvětu“, kdy ze země vyrůstaly průmyslové i obchodní podniky jako houby po dešti. Cena pozemků v Čechách a na Moravě byla vyšroubována do ohromné výše, jaká způsobila, že méně majetní rolníci nebyli s to přikupováním polí ukojit touhu po rozšíření svých nepatrných hospodářstvíček. A právě v té době se k nim donesla zpráva o nesmírně levných a dobrých pozemcích na ruské Vo-

(pokračování na další straně)

(pokračování z předchozí strany)

lyni, která těsně k Rakousku přilehá.

Hlasatelem této příjemné a pro široké vrstvy českého lidu velice zajímavé noviny byl sám Příbyl. On, prohlédnuv si několik velkostatků volyňských, odejel na jaře r. 1868 do Čech, kde osobně agitoval pro vystěhování se na Volyň, zejména na Tábořsku. Tato agitace mu sice připravila nepříjemnosti s rakouskými úřady, jež jej pokutovaly a daly pokyn, aby rychle Rakousko opustil, ale zároveň měla praktický výsledek ten, že 14 krajanů z Čech a Moravy se vydalo s Příbylem na cestu do Ruska. Četnictvo v Brodech bylo o této expedici zpraveno a mělo jí zatčením Příbyla zabránit, ale, často i od

krajanů našich kaceřovaní Židé to byli, jejichž všudybylství překazilo úmysl rakouské policie. Příbyl již daleko před Brody jimi o nebezpečí byl varován a vyhnul se chystané záloze. Společnost oněch 14 Čechů, spojila se opět na území ruském Příbylem, jenž jim ukázal místa, již dříve prohlednutá.

Výsledek této informační cesty byl, že po návratu výzvěděčích neodkladně odstěhovalo se několik rodin českých do Ruska. Přijely sem dne 12/24 května 1868 a usadili se prozatímně v újezdním městě Rovno, dokud se vedlo Příbylem vyjednávání o prodeji velkostatku Hlinska (18 verst od Rovna) českým přistěhovalcům.

Tímto učiněný začátek rusko-českého vystěhovalectví rozšířil se brzy v mohutný proud české kolonizace volyňské, jejímuž úspěchu napomáhala kromě hmotného zájmu i myšlenka všeslovanská, právě nedávným (1867) sjezdem slovanským v Moskvě značně zesílená, která četným horkokrevným hlavám českým kreslila v budoucnosti mnohé růžové naděje. Zkušenostmi následujících na to dvacet let byli jsme poučení o tom, jak často teorie s praxí se rozcházejí....

V. Olič

Ruský Čech 9/22 února 1907, číslo 16
Zpracoval Vladimír Turek

Od našich čtenářů

Tragédie na Volyni

Po mnoha letech očekávání polský Sejm prohlásil vyvražďování lidí polské národnosti ve východních územích tehdejšího Polska prostřednictvím UPA (ukrajinské povstalecké armády) aktem genocidy. Současně v témže roce byl uveden na plátna polských kin film režiséra Wojtka Smarzowského nazvaný „Volyň“.

Zobrazuje tragédii, kdy ukrajinští nacionalisti vyvraždili v letech 1943-1945 kolem 150 tisíc Poláků, usídlených na Volyni a kolem Podolu jen proto, že byli jiné národnosti - od novorozenců po starce bez výjimky. Smrt způsobená sekerami, kosami, noži, palicemi - házení raněných do studní nebo ohně - byla velmi krutá. Byl jsem v Mlynově členem polské Domobraně proti UPA a byl jsem svědkem těchto událostí.

Nám Polákům připadalo, že po okupaci - nejdříve sovětské a pak německé - nás už nic horšího nemůže potkat. A potkalo: nepřátelství ze strany bývalých spoluobčanů II. polské republiky! Posléze, pod vlivem

porážky německé armády u Stalingradu i u Kurska, bylo jasné, že sovětská armáda brzy obsadí i západní Ukrajinu a následující NKVD bude tvrdě trestat „hrdlořezy z UPA“, kteří vraždili i ruské partyzány. Tak se také stalo.

Promítání filmu Volyň za účasti režiséra v ukrajinském Kyjevě bylo na poslední chvíli zrušeno. Jsem zvědavý, zda bude

film uveden v Rusku a v Česku. Jaké asi budou reakce diváků na otázku Wojtka Smarzowského: „Jak po tom všem bylo možné žít dál?“

Zbigniew Wojcieszek,
Varšava 17. 11. 2016

O překlad textu dlouholetého člena SČVP a celoživotního přítele volyňských Čechů se postarala Alexandra Zývalová

O filmu Volyň

Polský film Volyň natočil v roce 2016 režisér Wojciech Smarzewski, který k němu zároveň napsal i scénář. Odehrává se v létě 1939 na Volyni, před 2. světovou válkou patřící Polsku. Zosia, krásná mladá Polka, je beznadějně zamilovaná do Ukrajince Petra. Jejich velká láska je vystavena zkoušce, když se dívčin otec rozhodne provdat ji za bohatého polského sedláka Skibu, vdovce se dvěma dětmi.

Brzy po svatbě vypukne válka a Zosia zůstane sama s dětmi svého manžela, který je povolán do armády. Mezitím dochází mezi vedle sebe žijícími Poláky, Ukrajinci a Židy k eskalaci násilných činů. Dívka se stane svědkem a účastníkem tragických událostí způsobených rostoucí vlnou ukrajinského nacionalismu, kulminující masakrem spáchaným na polském obyvatelstvu příslušníky UPA (Ukrajinská povstalecká armáda), a následných odvetných akcí z polské strany. V moři nenávisti se Zosia snaží zachránit sebe a své děti.

Tento film, popisující krvavý masakr na Volyni, vyvolal v divácích vlnu emocí kvůli drastickým a emotivním scénám i kvůli celkovému vyznění, které s sebou přináší ochlazení polsko-ukrajinských vztahů. Režisér filmu tvrdí, že film pomůže ke smíření: „Snímek má být mostem, a ne zdí. Za čas film přispěje k očistění vztahů,“ tvrdí. Volyň podle něj není mířená proti Ukrajincům, nýbrž proti nacionalismu.

Film se začal v Polsku promítat v říjnu 2016, datum české premiéry ještě není určeno.

Red., zdroj www.csfed.cz, www.art.ihned.cz

Společenská rubrika

Region Brno: V prosinci oslavuje 75 let paní **Růžena Gošová** ze Svišтова, nyní Vojkovic, 82 let pan **Josef Doleček** z Čechohradu, nyní Brno a 70 let pan **Josef Mlejnek**, nyní Lípa. Všem jubilantům přejeme životní pohodu a pevné zdraví.

Za region Jan Pavlica

Region Domažlice: V prosinci oslaví: 78 let pan **Vladimír Ledvina** z Ivaniče, nyní Horšovský Týn a 60 let paní **Libuše Průchová**, Domažlice, nyní Lochousice. Přejeme pevné

zdraví, pohodu a spokojenost do dalších let.

Za region Miloslava Chocholatá

Region Cheb: V prosinci v regionu Cheb oslaví svá životní jubilea: 83 let pan **Rostislav Pancíř** z Volkova, nyní Vojtanov a 75 let paní **Lída Krejčová** ze Sofievky, nyní Třebeň.

Pevné zdraví a životní pohodu jménem chebských krajanů přeje Libuše Pancířová

Region Chomutov: V listopadu oslavili naši členové tyto jubilea: 79 let paní **Zdeňka Kochanová** ze Zálesí, bytem Údlice a 70 let paní **Zina Králová** z Berlína, bytem Chomutov.

V prosinci oslaví 90 let paní **Emilie Sršňová** z Ledochovky, bytem Chomutov, 92 let paní **Olga Němcová** z Varkoviče, bytem Chomutov, 84 let paní **Emilie Hloušková** z Novokrajeva, bytem Markvartice u Děčína, 81 let paní **Larisa Baštová** z Moldavy, bytem Chomutov a 80 let paní **Miloslava Dlouhá** z Antonovky, bytem Klášterec nad Ohří.

Hodně zdraví a štěstí do dalších let přeje za region Jiřina Kačerová a Josef Roller

Region Litoměřice: V prosinci oslaví narozeniny: 93 let paní **Evženice Ružbatská** z Volkova, bytem Litoměřice, 91 let paní **Lidie Bohatcová** z Boratína, bytem Štětí, 90 let paní **Anastazie Opavová** z Volkova, bytem Ústí n.L., 88 let paní **Helena Lehnertová** z Mirohoště, bytem Vrbice, 88 let paní **Marie Hueberová** z Mirohoště, bytem Lysá n.L., 85 let pan **Mikuláš Prošek** z Mirohoště, bytem Liběšice, 85 let paní **Helena Zemanová** ze Zarážicka, bytem Ústí n.L., 81 let paní **Lydie Bečvářiková** z Českého Straklova, bytem Louny.

Za region Litoměřice všem blahopřeje Daniela Zelenková, jednatelka

Region Mariánské Lázně: V našem regionu slaví narozeniny tito členové: 89 let paní **Emilie Batková**, 79 let paní **Libuše Trávníčková** a 78 let paní **Lida Antujuková**.

Všem jubilantů blahopřejeme, za region Juha

Region Mohelnice: Ve IV. čtvrtletí 2016 se dožívají hezkého jubilea tito členové: 84 let paní **Ludmila Štramová** z Hrušvice, bytem Jeseník, 80 let pan **Antonín Novotný** z Chomoutu, bytem Náklo a 65 let pan **Zdeněk Zajíček** z Mohelnice. Všem jubilantům blahopřejeme a do dalších let přejeme štěstí, zdraví a životní pohodu.

Za region Machovská

Region Moravskoslezský: V prosinci 2016 oslaví 60 let paní **Emilie Kantorová**, nar. Brantice, bytem Krnov, 84 let pan **Bohumil Samec** z Dembrovky, bytem Ostrava-Poruba a 88 let paní **Marie Klabanová** ze Mstěšína, bytem Peč. dům Suchdol nad Odrou.

Jubilantům přejeme vše nejlepší, do dalších let hodně zdraví a životní pohodu, za Moravskoslezský region Zdenka Novotná a Marie Seitlová

Príspevky na tisk

region Litoměřice: Ludmila Kalašová, Opočno, 200,-; nejmenovaný dárc, Roudnice n/Labem, 200,-

region Žatec: Bohumil Martínek, Loket, 300,-

region Brno: Josef Bryksa, Brno, 600,-; Stanislav Hybler, Olbramovice, 200,-; Bc .Alexandr Dufek,

Region Olomouc: V prosinci oslaví 82 let paní **Břetislava Březinová** z Moldavy, nyní bytem Hněvotín. Do příštích let přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenosti.

Za region Miroslav Nerad

Region Praha: V prosinci oslaví 96 let paní **Olga Najmanová** ze Staviště, nyní Praha 1, 93 let paní **Marie Tůmová** z Mlýnova, nyní Praha 4, 91 let prof. Ing. **Zoe Svobodová** CSc. z Užhorodu, nyní Praha 6, 89 let paní **Emilie Toušková** z Hulčce, nyní Praha 6, 88 let paní **Marie Živná** z Holovně České, nyní Rečany n. Labem, 82 let JUDr. **Marie Kloučková** z Bludova, nyní Praha 10, 80 let paní **Olga Rašková** z Dubna, nyní Hořovice, 75 let Ing. **Věra Ruferová** ze Zdolbunova, nyní Nymburk, 55 let paní **Lenka Kučerová** z Ostravy. Všem jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví, štěstí a pohody.

Za pražský region Ing. Ludvík Engel

Region Šumperk: V prosinci oslaví 83 let paní **Evženie Hamplová-Hajná** z Dorostaje, nyní Šumperk. Přejeme hodně zdraví, štěstí a osobní pohody.

Za region Jiřina Žáková

Region Teplice: V měsíci listopadu oslavil své 87. narozeniny paní **Emilie Gavlíková**, rodačka z Knerut, nyní v Domově důchodců v Ústí n.L. - Krásném Březně, a v prosinci oslaví 86. narozeniny pan **Karel Mařík** z Mostu, rodák z Novin Českých. Oběma našim jubilantům přejeme zdraví a pohodu do dalších let!

Za výbor regionu Teplice

Vlasta Holmanová

Region Uničov: V letošním roce oslavili svá výročí naši členové: Želechovice: 30 let Mgr. **Lenka Byzovová**, Medlov: 75 let pan **Bohuslav Dragoun**, 75 let paní **Vlasta Harmanová**, 75 let paní **Vlasta Kačerová**, 85 let pan **Josef Laurin**, 82 let pan **Miroslav Zahradníček**, Příkazy: 75 let paní **Libuše Ficnarová**, Stará Červená Voda: 84 let paní **Jaroslava Halo-**

Olbramovice, 300,-

region Teplice: Vladimír Valčuk, Ústí nad Labem, 100,-

region Šumperk: manželé Hamplovi, Šumperk, 500,-; Helena Davidová, Šumperk, 200,-; Jarmila Kindermannová, Vikýřovice, 200,-; Anna Foglová, Šumperk, 200,-; Vlasta Tomášková, Zábřeh, 100,-

region Chomutov: Jindřich Fiala, Klášterec nad

dová, Uničov: 91 let paní **Olga Hníková**, 85 let PhMr. **Zdeňka Kavuličová**, 75 let paní **Jiřina Knirschová**, 75 let pan **Jaroslav Sedláček**, Pňovice: 90 let paní **Anna Pecová**, Troubelice: 86 let pan **Josef Pícek**, Šternberk: 70 let paní **Helena Chládková**, 86 let pan **Václav Krejčí**, 82 let pan **Václav Polívka**, 91 let pan **Viktor Ráža**, Štěpánov: 84 let paní **Milada Koubová**, Paseka: 93 let pan **Pavel Tarnavský**.

Všem našim oslavencům ze srdce přejeme hodně zdraví a životní pohody.

Za region Blanka Langrová

Region Žatec: V prosinci 2016 oslaví 70 let pan **Josef Honza** z Dolejší Hůrky, nyní Louny, 81 let paní **Bohumila Karlovská** z Kupičova, nyní Libočany, 75 let paní **Emilie Kudrnáčová** z Luthardovky, nyní Žatec, 94 let paní **Emilie Mackovičová** z Lucka, nyní Vyškov, 86 let paní **Marie Dunovská** z Buršovky, nyní Malá Černoc, 81 let pan **Boris Hlaváč** z Vrby, nyní Vroutek. Všem jubilantům přejeme do dalších let mnoho štěstí a radosti v životě.

Za region Žatec Slávka Černá

Naše řady opustili

Dne 31. 5. 2016 zemřel pan **Antonín Jirásek** ve věku 75 let, pocházel z Dubna, naposlady bytem Žatec.

Upřímnou soustrast projevuje

Slávka Černá, Žatec.

V úterý 6. prosince 2016 zemřela po dlouhé těžké nemoci ve věku nedožitých 89 let paní **Věra Latzelová**. Byla dloholetou redaktorkou Zpravodaje.

Řada z Vás ji znala ze vzájemné spolupráce, a tak jí věnujte tichou vzpomínku.

Upřímnou soustrast rodině

za Sdružení vyjadřuje Marie Nečasová

Dne 9. 11. 2016 zemřela paní **Marie Nováková**, rozená Blížilová z Buršovky ve věku nedožitých 90 let. Bydliště po přistěhování Hořesedly u Rakovníka.

Soustrast projevuje Ing. Jaroslav Novák

Ohří, 200,-; Jana Fialová, Klášterec nad Ohří, 100,-

Oprava z čísla 9

Bylo chybně uvedeno jméno dárc **Vlasta Volfová**, Správně je: **Miroslava Volková Nový Jičín 200**

Všem dárcům srdečně děkujeme Nečasová

Všem dárcům děkujeme, Marie Nečasová

Upozornění! Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha č. ú.: 252001907/0300 Československá obchodní banka a.s., Poštovní spořitelna, Rožtylská 1, 225 95 Praha. Dary můžete posílat na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, tel: 728 351 726, mail: m.necasova@seznam.cz. Prosíme, abyste neupomínali zveřejnění dárců a darů, zveřejňujeme je až po obdržení účetního dokladu. Peněžní dary neposílejte na adresu šéfredaktora. Změny v evidenci členství, adres, přihlášky nových členů, ukončení členství a dotazy zasílejte zásadně na adresu hospodářky. Děkujeme.

Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřebu svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají autoři příspěvků. Vychází jako občasník. Číslo vydání 10/2016. Šéfredaktorka: Tereza Bártková. Jazyková korektura: Lenka Bílková. Příspěvky nejsou honorované, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte na e- mailovou adresu: zpravodajscvp@seznam.cz nebo na korespondenční adresu: Tereza Bártková, Dolnopolní 97, Brno 614 00. Tiskne: Neoset, Ke Březině 86, 142 00 Praha 4 – Písnice. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod ev. č.: MK ČR E 5901. Termín pro zaslání příspěvků do č.1/2017 je 31. 12. 2016. Stránky SČVP www.scvp.eu. Toto číslo vyšlo 12. 12. 2016.